

Konference Perspectives on Contemporary Legend. 36th International Conference of the International Society for Contemporary Legend Research, Brusel, 5. – 9. 6. 2018

Marta Pavelková

Belgie je zemí spojovanou s čokoládou, vaflemi a především Evropskou unií. Ve dnech 5.–9. června 2018 tu však bylo k vidění mnohem více. Belgické hlavní město se totiž stalo cílem řady ostrýlených i začínajících folkloristů a sociokulturních antropologů, kteří se do Bruselu sjeli na výroční 36. setkání společnosti International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR).

Jednotlivé přednášky byly rozděleny do několika tematických panelů. Hned první z nich byl věnovaný tématu současných pověstí a technologií. Celou konferenci zahájila Elena Yugai se svou prezentací o vlivu internetu a kreslených filmů na současné chování mládeže v Rusku a Kazachstánu. Hlavním tématem byla morální panika způsobená internetovými návody na transformaci ve vílu, které začaly kolovat v roce 2016. Dále promluvili Alexandra Arkhipova zastupující ruský badatelský tým zkoumající takzvané *Death Groups* a Tjalling A. Beetstra, který svoji přednášku věnoval tématu dark webu. Druhý panel pokračoval ve stejném duchu, k vyslechnutí zde byly příspěvky Michelle Jones o zalepování webkamer či Alexandry Arkhipové o rentgenových filmech a brýlích. Panel věnovaný současným pověstem a technologiím pak zakončila Elissa R. Henken svojí prezentací o desinterpretacích zkratk používaných v internetové komunikaci. V pořadí třetí a čtvrtý panel byl zasvěcen pověrám a konspiračním teoriím. Do tohoto panelu byly řazeny příspěvky Davida A. Sampera či Crystal Rose. Vystoupili zde také Julien Giry, Carolyn E. Ware, Jeanmarie Rouhier-Willoughby a Zuzana Panczová. Po skončení všech přednášek měli účastníci konference možnost prohlédnout si centrum města a vychutnat občerstvení v prostorách historické radnice.

Druhý den konference zahájil panel věnovaný obloze v současném folkloru. Jako první vystoupil Jean-Michel Abrassart se zajímavým příspěvkem o pověrách a hozech způsobených nesprávnou interpretací vzhledu Měsíce na noční obloze. Jako další vystoupil István Povedák, který účastníky zasvětil do některých paleoastronautických mýtů. Poslední přednáška, tentokrát pod taktovkou Stephena Winicka, jenž svůj příspěvek doplnil i krátkým pěveckým číslem, se zabývala samotným vznikem pověstí.

Po krátké pauze konference navázala panelem o záhadných a mytických bytostech. David Puglia svou prezentací poodhalil roušku tajemna spojenou s neznámým mužem, který je každoročně vídán u hrobu slavného spisovatele Edgara Allana Poea. Historikami o Slender Manovi nás pak obohatil John Bodner. Ani východní a střední

Evropa však nezůstala opomenuta. To díky Petru Janečkovi a jeho přednášce o proslulém Pérákovi.

Po pauze vyhrazené na oběd následovala druhá část panelu o záhadných bytostech tvořená ze dvou přednášek. Andrea Kitta zde ve svém příspěvku představila takzvaný *Ghost Walk*, tedy procházku vedenou kolem míst opředených tajemnem. Takováto procházka je provázena vyprávěním duchařských historek a příběhů. Andrea Kitta na konferenci zdůraznila edukativní využití této aktivity. Půl hodina před přestávkou na kávu patřila Sandymu Hobbsovi a jeho prezentaci o fenoménu psích sebevražd na mostě v Dumbartonu.

Poslední střeďeční panel byl věnován tématu pověstí a kultury. David Clarke nás obeznámil se současnou britskou pověstí spojenou s tajemným portrétem plačícího chlapce. Tento portrét byl údajně opakovaně nalezen hasiči v troskách domů zdevastovaných ohněm. Theo Meder poté navázal příspěvkem o komunikaci s mrtvými. Řeč byla o proslulé Ouija desce, komunikaci díky pohybu prázdné sklenice a v neposlední řadě takzvané Charlie Charlie výzvě. Přednáškový blok zakončil Mikel J. Koven s přednáškou o zrodu folklorního horroru na příkladu filmu *Häxan* (1922) z dánsko-švédské produkce. Tento film byl následně také promítán a příjemně tak uzavřel oficiální část druhého dne konference.

Společenskou aktivitou náplanovanou na osmou hodinu večerní byla návštěva bruselské kušnické společnosti, kde si všichni zúčastnění mohli vyslechnout přednášku o historii společnosti a ochutnat belgické pivo. Především nám však bylo umožněno vystřelit si pár ran z kuše a své úspěchy porovnat s ostatními kolegy.

Třetí den konference se nesl ve znamení odpočinku. Na plánu byla prohlídka města, které bývá často označováno za jedno z nejkrásnějších v Belgii — Bruggy. Přípravena pro nás byla exkurze do pivovaru spojená s obědem a ochutnávkou piva. Po exkurzi jsme se vydali na okružní jízdu lodí s průvodcem, poté následoval rozchod, při kterém si mohl každý prohlédnout město vlastním tempem.

První blok pátečních přednášek začal již tradičně s úderem deváté hodiny ranní. Tématem spojujícím všechny ranní i dopolední prezentace byla politika. Od legend o Baracku Obamovi v podání Patricie Turner jsme se přes případovou studii o politických pověrách na Taiwanu od Chia-Cheng Hsu dostali až k falešným zprávám o uprchlické krizi, o kterých poreferoval Timothy Evans. Pokračování panelu o politických fámách proběhlo po krátké pauze na občerstvení. Na programu byly tři přednášky následované dalšími dvěma výstupy, z nichž jeden se týkal pověr spojených s propagandou během druhé světové války, druhý pak zabrousil do problematiky, kterou si často spojujeme se světem kinematografie — zamoření prostoru plynem či dýmem a následná loupež.

Poslední panel čtvrtého dne nesl název *Fear & Prank*, tedy strach a žert. V tomto panelu nám své příspěvky představili hned čtyři badatelé. Jako první promluvil Nikita Petrov, jenž nás seznámil s pověstí o dívce, která na zábavě tančila s ikonou svatého, a Bůh ji za to potrestal zkameněním. Další příspěvek patřil Peteru Burgerovi a jeho prezentaci o historii rozhazování horkých mincí v univerzitním městě Leiden v Nizozemí. Následující přednáška se týkala globálnějšího tématu. Videá pořízená na vymyšlených stanicích metra, falešné lístky a mapy podzemních drah ve městech, kde nikdy žádná taková trať nevznikla, či je již dávno zapomenutá a nepoužívaná,

obletěly svět. Více detailů nám o tomto fenoménu prozradila Daria Radchenko. Předposlední den konference zakončil Benjamin Radford s fascinující přednáškou o hře zvané Modrá velryba, tedy internetové hře, která vás provede mnoha kroky a úkoly. Ty se musí plnit každý den. Poslední den výzvy vám pak hra řekne, abyste na sociální síť dali fotografii svých nohou na nějakém velice vysokém místě (skála, střecha mrakodrapu atp.) a následně z něj skočili a ukončili tak svůj život. Existence této hry vyvolala vlnu morální paniky, ačkoli důkazy o jejím vlivu jsou stále sporné. Po vyčerpávajícím dni plném přednášek se mohli všichni účastníci konference sejít na banketu připraveném v jedné z půvabných bruselských restaurací přímo v centru města.

Poslední den konference, tedy sobota 9. června, se nesl ve znamení výprav po stopách pověstí. Panel o současných využitích starých příběhů otevřela Gail Arlene de Vos svým příspěvkem o starém podobenství pocházejícím od severoamerického etnika Čerokiů. Ti věřili, že každá bytost má v sobě dva vlky, černého a bílého, kteří neustále soupeří. Vyhrává ale pouze ten, kterého krmíme. Toto podobenství se však hojně využívá i v současnosti. V duchu starých balad a mapování jejich původu pak pokračovala i Eda Kalmre. Po pauze na kávu se pokračovalo panelem věnovaným výpravám po stopách legend a nadpřirozena. Angelina Kozlovskaya nám zde přiblížila dětské hry a praktiky spojené s vírou v nadpřirozeno. Marina Baiduzh nám pak dokázala, že za legendami se putuje i na Sibiři. Poslední panel roku 2018 zahájil Ian Brodie, který nás svojí přednáškou o seriálu *Scooby Doo! Where are you?* vrátil do dětských let. Zároveň nám na vybrané epizodě zmíněného seriálu demonstroval strukturu klasické honby za nadpřirozenem. Méně nadpřirozeně orientovaná, avšak o nic méně zajímavá, byla přednáška Daisy Ahlstone o dnes již vyhlazeném tasmánském čertu, který se na území Austrálie (a nejen tam) stále objevuje jako téma pro pověsti a kryptozoologické výzkumy, ale také jako námět pro umělce a obchodníky. Poslední příspěvek celé konference zazněl z úst C. J. Guadarramy, který hovořil o přetváření školní historie skrze legendární výpravy.

Po oficiálních slovech díky organizátorům i účastníkům konference následovalo setkání členů ISCLR, na kterém bylo uděleno několik cen včetně *The Linda Dégh Lifetime Achievement Award*.

Příští rok se konference přesouvá za oceán. Hostitelským městem bude tentokrát americký Memphis.